

Bilag A.

Til

Finansministeriet.

Ved Lov af 4. Juli 1850 blev det bestemt, at det Gaarde og Boelssteder paa hvilende Høhoveri skulde kunne afløses imod et aarligt Vederlag. Da den nævnte Lov lige saa lidt som tidligere Love imidlertid ganske undlader at fastsætte bestemte, ensartede Regler for Hoverivederlagets Størrelse, var der givet vidt Spillerum for allehaande Vilkaarligheder, saaledes at Afgørelsen i høj Grad kom til at bero dels paa den Dygtighed, hvormed de hoveripligtige selv forstode at føre deres Sag, og dels i en større eller mindre Velvilje fra de af det Offentlige beskikkede Mæglingmænds Side.

Følgen blev da ogsaa den, at Vederlaget, selv under ganske lige Forhold, ja ofte for Beboere af samme Sogn fastsattes højst forskelligt lige fra 4 Mark til 1 Td. Havre pr. Td. Hartkorn, og der var endogsaa Ejendomme, som slap helt fri for at yde Hoverivederlag.

At det ikke har været Statens Mening, at nogle af dens Hoveripligtige skulde betale mange Gange mere i Afløsningsvederlag end andre ganske ligestillede, synes at fremgaa deraf, at det efter alle samstemmende Beretninger bestandig under Forhandlingerne om Afløsningen har været lovet, at hvis andre slap billigere end én Td. Havre pr. Td. Hartkorn, saa skulde denne billigere Afløsning ogsaa komme til at gælde for Eftertiden for dem, som paa et tidligere Stadium har afløst til den førnævnte Pris.

I god Tro til at disse Løfter af Statens Tillidsmænd vilde blive opfyldte, kom de fleste Overenskomster i Stand, men Løftet er aldrig blevet overholdt, og derfor føles Hoverikaarene ikke alene som en tung Byrde, men ogsaa som en stor Uretfærdighed, som man sikkert imod Statens Vilje saa uligelig har paalagt en stor Del af Frederiksborg Amts Hartkornsbrugere.

Da vi Hartkornsbrugere ikke have Adgang til de i sin Tid førte Protokoller, der formentlig maa være beroende i de offentlige Arkiver, se vi os ikke i Stand til ved egen Hjælp at skaffe fuldt Lys i denne mærkelige Sag, og vi underskrevne af Hoveriyderne nedsatte Udvalg tillade os derfor allerærbødigst at andrage det høje Finansministerium om at undersøge Sagen, idet vi haabe, at en saadan Undersøgelse kunde føre til en Udjævning af den tilstedeværende Ubillighed. Vi formene i Grunden, at denne gamle Hoveribyrd rettelig helt burde være bortfaldet samtidig med Statsstutteriets Nedlæggelse. Dette var sikkert ogsaa blevet Tilfældet, hvis ikke en stor Del Hoveriydere allerede længe forinden havde indgaaet paa den ovenfor omtalte aarlige Ydelse som Vederlag for samme.

Enkelte Hartkornsbrugere have i Henhold til Lov af 1871 afløst den paa deres Ejendomme hvilende Hoveribyrd med en fast Sum en Gang for alle. Kan Skatten blive hævet, eller dog mulig blive nedsat til den foranførte mindre Ydelse af 4 Mark pr. Td. Hartkorn, antage vi, at disse ere berettigede til en rimelig Godtgørelse, og haabe vi, at det høje Ministerium velvilligst vil tage denne vor underdanige Henstilling under Overvejelse.

(Underskrifter).